
ŠKOLNÍ VZDĚLÁVACÍ PROGRAM

pro základní vzdělávání

Příloha č. 1

PŘÍPRAVNÁ TŘÍDA

ZÁKLADNÍ ŠKOLA JESENÍK

Příloha Školního vzdělávacího programu **Škola pro život**
Základní školy Jeseník, p.o.

Účinnost od 1. 9. 2021

OBSAH

Všeobecná ustanovení	3
1. Věcné podmínky	3
2. Životospráva	3
3. Psychosociální podmínky	3
4. Organizace	3
Charakteristika vzdělávacího programu	4
1. Kompetence k učení	5
2. Kompetence k řešení problémů	5
3. Komunikativní kompetence	6
4. Sociální a personální kompetence	6
5. Činnostní a občanské kompetence	7
Vzdělávací oblasti	8
1. Dítě a jeho tělo	8
2. Dítě a jeho psychika	10
3. Dítě a ten druhý	15
4. Dítě a společnost	16
5. Dítě a svět	19
Evaluační systém a pedagogická diagnostika	22
Třídní plán	29
ZÁŘÍ	29
ŘÍJEN	30
LISTOPAD	31
PROSINEC	32
LEDEN	33
ÚNOR	34
BŘEZEN	35
DUBEN	36
KVĚTEN	37
ČERVEN	38

VŠEOBECNÁ USTANOVENÍ

1. Věcné podmínky

Nábytek, lavice židle i odpočinková část třídy jsou vybaveny nastavitelným zařízením tak, aby odpovídaly antropometrickým požadavkům. Jsou zdravotně nezávadné a jsou estetického vzhledu. Vybavení hračkami, pomůckami a doplňky odpovídá počtu dětí a jejich věku. Vybavení je průběžně doplňováno, obnovováno a pedagogy plně využíváno. Děti mohou dále využívat příslušné areály školy.

2. Životospráva

Děti si nosí svačiny z domu, obědy jsou poskytovány z vyvařovny SPŠ Jeseník a vydávány na pracovišti BN – v jídelně. Je zajištěn pravidelný denní rytmus a řád, který je současně flexibilní tak, aby umožňoval organizaci činností v průběhu dne přizpůsobovat potřebám a aktuální situaci.

3. Psychosociální podmínky

Učitel respektuje potřeby dětí, ty nejsou neúměrně zatěžovány. Dětem se dostává jasných a srozumitelných pokynů. Třída je pro děti kamarádkým společenstvím. Je uplatňován pedagogický styl s nabídkou, který počítá s aktivní spoluúčastí a samostatným rozhodováním dítěte. Učitel se vyhýbá negativním slovním komentářům a podporuje děti v samostatných pokusech, je uznalý, dostatečně oceňuje a vyhodnocuje konkrétní projevy a výkony dítěte a přiměřeně na ně reaguje pozitivním oceněním, vyvaruje se paušálních pochval stejně jako odsudků. Ve vztazích mezi dospělými i mezi dětmi se projevuje vzájemná důvěra, tolerance, ohleduplnost a zdvořilost, solidarita, vzájemná pomoc a podpora.

4. Organizace

Denní řád je dostatečně pružný, umožňuje reagovat na individuální možnosti dětí, na jejich aktuální či aktuálně změněné potřeby. Do denního programu jsou pravidelně (několikrát v týdnu) zařazovány řízené zdravotně preventivní pohybové aktivity. Učitelé se plně věnují dětem a jejich vzdělávání.

Čas	Obsah
7:45 – 8:00	Scházení dětí, příprava pomůcek
8:00 – 8:20	Přivítání, komunitní kruh, seznámení se s činností daného dne
8:20 – 8:45	Individuální práce či skupinová práce dle rozvrhu
8:45 – 9:10	Hygiena, svačina, relaxace
9:10 – 9:35	Skupinová či individuální práce dle rozvrhu
9:35 – 10:05	Relaxace, zdravotní cvičení, pohybové či taneční hry
10:05 – 10:45	Skupinová či individuální práce dětí dle rozvrhu
10:45 – 11:15	Relaxační cvičení, relaxace, četba na pokračování
11:15 – 11:40	Pobyt venku, individuální práce s dětmi, sebeobsluha, hygiena
11:40 – 12:00	Oběd
12:00 – 17:00	Odchod do ŠD, sebeobsluha, hygiena, volná činnost

CHARAKTERISTIKA VZDĚLÁVACÍHO PROGRAMU

Přípravná třída je na Základní škole Jeseník zřízena od školního roku 2021/2022. Přípravný ročník je zřizován pro děti v posledním roce před zahájením povinné školní docházky, u kterých je předpoklad, že zařazení do přípravné třídy vyrovná jejich vývoj – přednostně pro děti, kterým byl povolen odklad povinné školní docházky. Třidu tvoří učebna s pomůckami a hračkami, která je vybavena vhodným nábytkem, audiotechnikou, interaktivní tabulí a projektorem.

Cílem přípravného ročníku je systematicky děti připravovat k úspěšnému zahájení prvního ročníku povinné školní docházky. Individuálně přistupovat ke každému dítěti, uplatňovat specifické potřeby dětí. Hravou a motivační formou děti postupně učit školnímu režimu, soustředěnosti a zvládání úkolů. To vše s nalezením odpovídajících metod a forem práce, které odpovídají věku, potřebám, zkušenostem a zájmům dětí. Budou vytvářeny podmínky a klima k tomu, aby vzdělávací program byl přizpůsobován vývojovým, fyziologickým, kognitivním, sociálním i emocionálním potřebám dětí.

ŠVP pracuje se 4 cílovými kategoriemi. Stanovuje cíle v podobě záměrů a cíle v podobě výstupů. A to nejprve v úrovni obecné, následně na to v úrovni oblastní. Konkrétně se jedná o tyto kategorie:

- a) rámcové cíle - vyjadřují univerzální záměry PT
- b) klíčové kompetence - představují výstupy resp. obecnější způsobilosti dosažitelné v předškolním vzdělávání
- c) dílčí cíle - vyjadřují konkrétní záměry příslušející té které vzdělávací oblasti
- d) dílčí výstupy - dílčí poznatky, dovednosti, postoje a hodnoty, které dílčím cílům odpovídají

→ Tyto cílové kategorie jsou těsně provázané a vzájemně spolu korespondují.

Viz a) Rámcové cíle

Záměrem předškolního vzdělávání je rozvíjet každé dítě po stránce fyzické, psychické i sociální a vést je tak, aby na konci svého předškolního období bylo jedinečnou a relativně samostatnou osobností, schopnou (kompetentní, způsobilou) zvládat pokud možno aktivně a s osobním uspokojením takové nároky života, které jsou na ně běžně kladeny (zejména v prostředí jemu blízkém, tj. v prostředí rodiny a školy), a zároveň i ty, které ho v budoucnu nevyhnutelně čekají.

1. rozvíjení dítěte, jeho učení a poznání
2. osvojení základů hodnot, na nichž je založena naše společnost
3. získání osobní samostatnosti a schopnosti projevit se jako samostatná osobnost působící na své okolí

Klíčové kompetence

Kompetence představují soubory činnostně zaměřených a prakticky využitelných výstupů, které se propojují a doplňují:

1. Kompetence k učení
2. Kompetence k řešení problémů
3. Kompetence komunikativní
4. Kompetence sociální a personální
5. Kompetence činnostní a občanské

1. Kompetence k učení

Dítě ukončující předškolní vzdělávání:

- ✓ soustředěně pozoruje, zkoumá, objevuje, všímá si souvislostí, experimentuje a užívá při tom jednoduchých pojmů, znaků a symbolů
- ✓ uplatňuje získanou zkušenost v praktických situacích a v dalším učení
- ✓ má elementární poznatky o světě lidí, kultury, přírody i techniky, který dítě obklopuje, o jeho rozmanitostech a proměnách; orientuje se v řádu a dění v prostředí, ve kterém žije
- ✓ klade otázky a hledá na ně odpovědi, aktivně si všímá, co se kolem něho děje; chce porozumět věcem, jevům a dějům, které kolem sebe vidí; poznává, že se může mnohému naučit, raduje se z toho, co samo dokázalo a zvládlo
- ✓ učí se nejen spontánně, ale i vědomě, vyvine úsilí, soustředí se na činnost a záměrně si zapamatuje; při zadané práci dokončí, co započalo; dovede postupovat podle instrukcí a pokynů, je schopno dobrat se k výsledkům
- ✓ odhaduje své síly, učí se hodnotit svoje osobní pokroky i oceňovat výkony druhých
- ✓ učí se s chutí, pokud se mu dostává uznání a ocenění

2. Kompetence k řešení problémů

Dítě ukončující předškolní vzdělávání:

- ✓ si všímá dění i problémů v bezprostředním okolí; přirozenou motivací k řešení dalších problémů a situací je pro něj pozitivní odezva na aktivní zájem
- ✓ řeší problémy, na které stačí; známé a opakující se situace se snaží řešit samostatně (na základě nápodoby či opakování), náročnější s oporou a pomocí dospělého
- ✓ řeší problémy na základě bezprostřední zkušenosti; postupuje cestou pokusu a omylu, zkouší, experimentuje; spontánně vymýšlí nová řešení problémů a situací; hledá různé možnosti a varianty (má vlastní, originální nápady); využívá při tom dosavadní zkušenosti, fantazii a představivost
- ✓ užívá při řešení myšlenkových i praktických problémů logických, matematických i empirických postupů; pochopí jednoduché algoritmy řešení různých úloh a situací a využívá je v dalších situacích
- ✓ zpřesňuje si početní představy, užívá číselných a matematických pojmů, vnímá elementární matematické souvislosti

- ✓ rozlišuje řešení, která jsou funkční (vedoucí k cíli) a řešení, která funkční nejsou; dokáže mezi nimi volit
- ✓ chápe, že vyhýbat se řešení problémů nevede k cíli, ale že jejich včasné a uvážlivé řešení je naopak výhodou; uvědomuje si, že svou aktivitou a iniciativou může situaci ovlivnit
- ✓ se nebojí chybovat, pokud nachází pozitivní ocenění nejen za úspěch, ale také za snahu

3. Komunikativní kompetence

Dítě ukončující předškolní vzdělávání:

- ✓ ovládá řeč, hovoří ve vhodně formulovaných větách, samostatně vyjadřuje své myšlenky, sdělení, otázky i odpovědi, rozumí slyšenému, slovně reaguje a vede smysluplný dialog
- ✓ dokáže se vyjadřovat a sdělovat své prožitky, pocity a nálady různými prostředky (řečovými, výtvarnými, hudebními, dramatickými apod.)
- ✓ domlouvá se gesty i slovy, rozlišuje některé symboly, rozumí jejich významu i funkci
- ✓ komunikuje v běžných situacích bez zábran a ostychu s dětmi i s dospělými; chápe, že být komunikativní, vstřícné, iniciativní a aktivní je výhodou
- ✓ ovládá dovednosti předcházející čtení a psaní
- ✓ průběžně rozšiřuje svou slovní zásobu a aktivně ji používá k dokonalejší komunikaci s okolím
- ✓ dovede využít informativní a komunikativní prostředky, se kterými se běžně setkává (knížky, encyklopedie, počítač, audiovizuální technika, telefon apod.)
- ✓ ví, že lidé se dorozumívají i jinými jazyky a že je možno se jim učit; má vytvořeny elementární předpoklady k učení se cizímu jazyku

4. Sociální a personální kompetence

Dítě ukončující předškolní vzdělávání:

- ✓ samostatně rozhoduje o svých činnostech; umí si vytvořit svůj názor a vyjádřit jej
- ✓ uvědomuje si, že za sebe i své jednání odpovídá a nese důsledky
- ✓ projevuje dětským způsobem citlivost a ohleduplnost k druhým, pomoc slabším, rozpozná nevhodné chování; vnímá nespravedlnost, ubližování, agresivitu a lhostejnost
- ✓ dokáže se ve skupině prosadit, ale i podřít, při společných činnostech se domlouvá a spolupracuje; v běžných situacích uplatňuje základní společenské návyky a pravidla společenského styku; je schopné respektovat druhé, vyjednávat, přijímat a uzavírat kompromisy
- ✓ napodobuje modely prosociálního chování a mezilidských vztahů, které nachází ve svém okolí
- ✓ spolupodílí se na společných rozhodnutích; přijímá vyjasněné a zdůvodněné povinnosti; dodržuje dohodnutá a pochopená pravidla a přizpůsobuje se jim
- ✓ chová se při setkání s neznámými lidmi či v neznámých situacích obezřetně; nevhodné chování i komunikaci, která je mu nepříjemná, umí odmítnout

- ✓ je schopno chápat, že lidé se různí, a umí být tolerantní k jejich odlišnostem a jedinečným
- ✓ chápe, že nespravedlnost, ubližování, ponižování, lhostejnost, agresivita a násilí se nevyplácí a že vzniklé konflikty je lépe řešit dohodou; dokáže se bránit projevům násilí jiného dítěte, ponižování a ubližování

5. Činnostní a občanské kompetence

Dítě ukončující předškolní vzdělávání:

- ✓ se učí svoje činnosti a hry plánovat, organizovat, řídit a vyhodnocovat
- ✓ dokáže rozpoznat a využívat vlastní silné stránky, poznávat svoje slabé stránky
- ✓ odhaduje rizika svých nápadů, jde za svým záměrem, ale také dokáže měnit cesty a přizpůsobovat se daným okolnostem
- ✓ chápe, že se může o tom, co udělá, rozhodovat svobodně, ale že za svá rozhodnutí také odpovídá
- ✓ má smysl pro povinnost ve hře, práci i učení; k úkolům a povinnostem přistupuje zodpovědně; váží si práce i úsilí druhých
- ✓ zajímá se o druhé i o to, co se kolem děje; je otevřené aktuálnímu dění chápe, že zájem o to, co se kolem děje, činnost, pracovitost a podnikavost jsou přínosem a že naopak lhostejnost, nezájem, pohodlnost a nízká aktivita mají své nepříznivé důsledky
- ✓ má základní dětskou představu o tom, co je v souladu se základními lidskými hodnotami a normami i co je s nimi v rozporu, a snaží se podle toho chovat
- ✓ spoluvytváří pravidla společného soužití mezi vrstevníky, rozumí jejich smyslu a chápe potřebu je zachovávat
- ✓ uvědomuje si svá práva i práva druhých, učí se je hájit a respektovat; chápe, že všichni lidé mají stejnou hodnotu
- ✓ ví, že není jedno, v jakém prostředí žije, uvědomuje si, že se svým chováním na něm podílí a že je může ovlivnit
- ✓ dbá na osobní zdraví a bezpečí své i druhých, chová se odpovědně s ohledem na zdravé a bezpečné okolní prostředí (přírodní i společenské)

VZDĚLÁVACÍ OBLASTI

Vzdělávací obsah představuje kompaktní, vnitřně propojený celek, jehož členění do oblastí je třeba vnímat pouze jako pomocné. Vzdelávací obsah je formulován v podobě “učiva” a “očekávaných výstupů”. “Učivo” i “očekávané výstupy” jsou vyjádřeny v podobě činností. “Učivo” je nahrazeno slovy termínem „vzdělávací nabídka“. Obsah je seřazen do 5 oblastí:

1. Dítě a jeho tělo
2. Dítě a jeho psychika
3. Dítě a ten druhý
4. Dítě a společnost
5. Dítě a svět

Každá oblast zahrnuje **dílčí cíle** tj. to, co bude učitel sledovat, co by měl podporovat. Očekávané výstupy jsou **dílčí výstupy** vzdělávání.

1. Dítě a jeho tělo

Záměrem je podporovat jeho fyzickou pohodu, zlepšovat jeho tělesnou zdatnost i pohybovou a zdravotní kulturu, podporovat rozvoj jeho pohybových i manipulačních dovedností, učit je sebeobslužným dovednostem a vést je ke zdravým životním návykům a postojům.

Dílčí vzdělávací cíle (co učitel u dítěte podporuje)

- ✓ uvědomění si vlastního těla
- ✓ rozvoj pohybových schopností a zdokonalování dovedností v oblasti hrubé i jemné motoriky (koordinace a rozsahu pohybu, dýchání, koordinace ruky a oka apod.), ovládání pohybového aparátu a tělesných funkcí
- ✓ rozvoj a užívání všech smyslů
- ✓ rozvoj fyzické i psychické zdatnosti
- ✓ osvojení si věku přiměřených praktických dovedností
- ✓ osvojení si poznatků o těle a jeho zdraví, o pohybových činnostech a jejich kvalitě
- ✓ osvojení si poznatků a dovedností důležitých k podpoře zdraví, bezpečí, osobní pohody i pohody prostředí
- ✓ vytváření zdravých životních návyků a postojů jako základů zdravého životního stylu

Vzdělávací nabídka (co učitel dítěti nabízí)

- ✓ lokomoční pohybové činnosti (chůze, běh, skoky a poskoky, lezení), nelokomoční pohybové činnosti (změny poloh a pohybů těla na místě) a jiné činnosti (základní gymnastika, turistika, sezonní činnosti, míčové hry apod.)
- ✓ manipulační činnosti a jednoduché úkony s předměty, pomůckami, nástroji, náčiním, materiálem; činnosti seznamující děti s věcmi, které je obklopují, a jejich praktickým používáním

- ✓ zdravotně zaměřené činnosti (vyrovnávací, protahovací, uvolňovací, dechová, relaxační cvičení)
- ✓ smyslové a psychomotorické hry
- ✓ konstruktivní a grafické činnosti
- ✓ hudební a hudebně pohybové hry a činnosti
- ✓ jednoduché pracovní a sebeobslužné činnosti v oblasti osobní hygieny, stolování, oblékání, úklidu, úpravy prostředí apod.
- ✓ činnosti zaměřené k poznávání lidského těla a jeho částí
- ✓ příležitosti a činnosti směřující k ochraně zdraví, osobního bezpečí a vytváření zdravých životních návyků
- ✓ činnosti relaxační a odpočinkové, zajišťující zdravou atmosféru a pohodu prostředí
- ✓ příležitosti a činnosti směřující k prevenci úrazů (hrožících při hrách, pohybových činnostech a dopravních situacích, při setkávání s cizími lidmi), k prevenci nemoci, nezdravých návyků a závislostí

Očekávané výstupy (co dítě na konci předškolního období zpravidla dokáže)

- ✓ zachovávat správné držení těla
- ✓ zvládat základní pohybové dovednosti a prostorovou orientaci, běžné způsoby pohybu v různém prostředí (zvládat překážky, házet a chytat míč, užívat různé náčiní, pohybovat se ve skupině dětí, pohybovat se na sněhu, ledu, ve vodě, v písku)
- ✓ koordinovat lokomoci a další polohy a pohyby těla, sladit pohyb s rytmem a hudbou
- ✓ vědomě napodobovat jednoduchý pohyb podle vzoru a přizpůsobit jej podle pokynu
- ✓ ovládat dechové svalstvo, sladit pohyb se zpěvem
- ✓ vnímat a rozlišovat pomocí všech smyslů (sluchově rozlišovat zvuky a tóny, zrakově rozlišovat tvary předmětů a jiné specifické znaky, rozlišovat vůně, chutě, vnímat hmatem apod.)
- ✓ ovládat koordinaci ruky a oka, zvládat jemnou motoriku (zacházet s předměty denní potřeby, s drobnými pomůckami, s nástroji, náčiním a materiálem, zacházet s grafickým a výtvarným materiálem, např. s tužkami, barvami, nůžkami, papírem, modelovací hmotou, zacházet s jednoduchými hudebními nástroji apod.)
- ✓ zvládat sebeobsluhu, uplatňovat základní kulturně hygienické a zdravotně preventivní návyky (starat se o osobní hygienu, přijímat stravu a tekutinu, umět stolovat, postarat se o sebe a své osobní věci, oblékat se, svlékat, obouvat apod.)
- ✓ zvládat jednoduchou obsluhu a pracovní úkony (postarat se o hračky, pomůcky, uklidit po sobě, udržovat pořádek, zvládat jednoduché úklidové práce, práce na zahradě apod.)
- ✓ pojmenovat části těla, některé orgány (včetně pohlavních), znát jejich funkce, mít povědomí o těle a jeho vývoji, (o narození, růstu těla a jeho proměnách), znát základní pojmy užívané ve spojení se zdravím, s pohybem a sportem
- ✓ rozlišovat, co prospívá zdraví a co mu škodí; chovat se tak, aby v situacích pro dítě běžných a jemu známých neohrožovalo zdraví, bezpečí a pohodu svou ani druhých

- ✓ mít povědomí o významu péče o čistotu a zdraví, o významu aktivního pohybu a zdravé výživy
- ✓ mít povědomí o některých způsobech ochrany osobního zdraví a bezpečí a o tom, kde v případě potřeby hledat pomoc (kam se obrátit, koho přivolat, jakým způsobem apod.)
- ✓ zacházet s běžnými předměty denní potřeby, hračkami, pomůckami, drobnými nástroji, sportovním náčiním a nářadím, výtvarnými pomůckami a materiály, jednoduchými hudebními nástroji, běžnými pracovními pomůckami

2. Dítě a jeho psychika

Záměrem je podporovat duševní pohodu, psychickou zdatnost a odolnost dítěte, rozvoj jeho intelektu, řeči a jazyka, poznávacích procesů a funkcí, jeho citů i vůle, stejně tak i jeho sebepojetí a sebenáhlížení, jeho kreativitu a sebevyjádření, stimulovat osvojování a rozvoj jeho vzdělávacích dovedností a povzbuzovat je v dalším rozvoji, poznávání a učení. Tato oblast zahrnuje tři „podoblasti“:

- a) Jazyk a řeč
- b) Poznávací schopnosti a funkce, představivost a fantazie, myšlenkové operace
- c) Sebepojetí, city a vůle

a) Jazyk a řeč

Dílčí vzdělávací cíle (co učitel u dítěte podporuje)

- ✓ rozvoj řečových schopností a jazykových dovedností receptivních (vnímání, naslouchání, porozumění) i produktivních (výslovnosti, vytváření pojmů, mluvního projevu, vyjadřování)
- ✓ rozvoj komunikativních dovedností (verbálních i neverbálních) a kultivovaného projevu
- ✓ osvojení si některých poznatků a dovedností, které předcházejí čtení i psaní, rozvoj zájmu o psanou podobu jazyka i další formy sdělení verbální i neverbální (výtvarné, hudební, pohybové, dramatické)

Vzdělávací nabídka (co učitel dítěti nabízí)

- ✓ artikulační, řečové, sluchové a rytmické hry, hry se slovy, slovní hádanky, vokální činnosti
- ✓ společné diskuse, rozhovory, individuální a skupinová konverzace (vyprávění zážitků, příběhů, vyprávění podle skutečnosti i podle obrazového materiálu, podle vlastní fantazie, sdělování slyšeného druhým apod.)
- ✓ komentování zážitků a aktivit, vyřizování vzkazů a zpráv
- ✓ samostatný slovní projev na určité téma
- ✓ poslech čtených či vyprávěných pohádek a příběhů, sledování filmových a divadelních pohádek a příběhů
- ✓ vyprávění toho, co dítě slyšelo nebo co zhlédlo
- ✓ přednes, recitace, dramatizace, zpěv

- ✓ grafické napodobování symbolů, tvarů, čísel, písmen
- ✓ prohlížení a „čtení“ knížek
- ✓ hry a činnosti zaměřené k poznávání a rozlišování zvuků, užívání gest
- ✓ činnosti a příležitosti seznamující děti s různými sdělovacími prostředky (noviny, časopisy, knihy, audiovizuální technika)

Očekávané výstupy (co dítě na konci předškolního období zpravidla dokáže)

- ✓ správně vyslovovat, ovládat dech, tempo i intonaci řeči
- ✓ pojmenovat většinu toho, čím je obklopeno
- ✓ vyjadřovat samostatně a smysluplně myšlenky, nápady, pocity, mínění a úsudky ve vhodně zformulovaných větách
- ✓ vést rozhovor (naslouchat druhým, vyčkat, až druhý dokončí myšlenku, sledovat řečníka i obsah, ptát se)
- ✓ domluvit se slovy i gesty, improvizovat
- ✓ porozumět slyšenému (zachytit hlavní myšlenku příběhu, sledovat děj a zopakovat jej ve správných větách)
- ✓ formulovat otázky, odpovídat, hodnotit slovní výkony, slovně reagovat
- ✓ učit se nová slova a aktivně je používat (ptát se na slova, kterým nerozumí)
- ✓ učit se zpaměti krátké texty (reprodukovat říkanky, písničky, pohádky, zvládnout jednoduchou dramatickou úlohu apod.)
- ✓ sledovat a vyprávět příběh, pohádku
- ✓ popsat situaci (skutečnou, podle obrázku)
- ✓ chápat slovní vtip a humor
- ✓ sluchově rozlišovat začáteční a koncové slabiky a hlásky ve slovech
- ✓ utvořit jednoduchý rým
- ✓ poznat a vymyslet jednoduchá synonyma, homonyma a antonyma
- ✓ rozlišovat některé obrazné symboly (piktogramy, orientační a dopravní značky, označení nebezpečí apod.) a porozumět jejich významu i jejich komunikativní funkci
- ✓ sledovat očima zleva doprava
- ✓ poznat některá písmena a číslice, popř. slova
- ✓ poznat napsané své jméno
- ✓ projevovat zájem o knížky, soustředěně poslouchat četbu, hudbu, sledovat divadlo, film, užívat telefon

b) Poznávací schopnosti a funkce, představivost a fantazie, myšlenkové operace

Dílčí vzdělávací cíle (co učitel u dítěte podporuje)

- ✓ rozvoj, zpřesňování a kultivace smyslového vnímání, přechod od konkrétně názorného myšlení k myšlení slovně-logickému (pojmovému)

- ✓ rozvoj paměti a pozornosti, přechod od bezděčných forem těchto funkcí k úmyslným, rozvoj a kultivace představivosti a fantazie, rozvoj tvořivosti (tvořivého myšlení, řešení problémů, tvořivého sebevyjádření)
- ✓ posilování přirozených poznávacích citů (zvědavosti, zájmu, radosti z objevování apod.)
- ✓ vytváření pozitivního vztahu k intelektuálním činnostem a k učení, podpora a rozvoj zájmu o učení
- ✓ osvojení si elementárních poznatků o znakových systémech a jejich funkci (abeceda, čísla)
- ✓ vytváření základů pro práci s informacemi

Vzdělávací nabídka (co učitel dítěti nabízí)

- ✓ přímé pozorování přírodních, kulturních i technických objektů i jevů v okolí dítěte, rozhovor o výsledku pozorování
- ✓ záměrné pozorování běžných objektů a předmětů, určování a pojmenovávání jejich vlastností (velikost, barva, tvar, materiál, dotek, chuť, vůně, zvuky), jejich charakteristických znaků a funkcí
- ✓ motivovaná manipulace s předměty, zkoumání jejich vlastností
- ✓ konkrétní operace s materiálem (třídění, přiřazování, uspořádání, odhad, porovnávání apod.)
- ✓ spontánní hra, volné hry a experimenty s materiálem a předměty
- ✓ smyslové hry, nejrůznější činnosti zaměřené na rozvoj a cvičení postřehu a vnímání, zrakové a sluchové paměti, koncentrace pozornosti apod.
- ✓ námětové hry a činnosti
- ✓ hry nejrůznějšího zaměření podporující tvořivost, představivost a fantazii (kognitivní, imaginativní, výtvarné, konstruktivní, hudební, taneční či dramatické aktivity)
- ✓ řešení myšlenkových i praktických problémů, hledání různých možností a variant
- ✓ hry a činnosti zaměřené ke cvičení různých forem paměti (mechanické a logické, obrazné a pojmové)
- ✓ činnosti zaměřené na vytváření (chápání) pojmů a osvojování poznatků (vysvětlování, objasňování, odpovědi na otázky, práce s knihou, s obrazovým materiálem, s médii apod.)
- ✓ činnosti zaměřené na poznávání jednoduchých obrazně znakových systémů (písmena, číslice, piktogramy, značky, symboly, obrazce)
- ✓ hry a praktické úkony procvičující orientaci v prostoru i v rovině
- ✓ činnosti zaměřené na seznamování se s elementárními číselnými a matematickými pojmy a jejich symbolikou (číselná řada, číslice, základní geometrické tvary, množství apod.) a jejich smysluplnou praktickou aplikaci
- ✓ činnosti zasvěcující dítě do časových pojmů a vztahů souvisejících s denním řádem, běžnými proměnami a vývojem a přibližující dítěti přirozené časové i logické posloupnosti dějů, příběhů, událostí apod.

Očekávané výstupy (co dítě na konci předškolního období zpravidla dokáže)

- ✓ vědomě využívat všechny smysly, záměrně pozorovat, postřehovat, všimnout si (nového, změněného, chybějícího)
- ✓ záměrně se soustředit na činnost a udržet pozornost
- ✓ poznat a pojmenovat většinu toho, čím je obklopeno
- ✓ přemýšlet, vést jednoduché úvahy a také vyjádřit to, o čem přemýšlí a uvažuje
- ✓ zaměřovat se na to, co je z poznávacího hlediska důležité (odhalovat podstatné znaky, vlastnosti předmětů, nacházet společné znaky, podobu a rozdíl, charakteristické rysy předmětů či jevů a vzájemné souvislosti mezi nimi)
- ✓ vnímat, že je zajímavé dozvědět se nové věci, využívat zkušenosti k učení
- ✓ postupovat a učit se podle pokynů a instrukcí
- ✓ chápat základní číselné a matematické pojmy, elementární matematické souvislosti a podle potřeby je prakticky využívat (porovnávat, uspořádávat a třídit soubory předmětů podle určitého pravidla, orientovat se v elementárním počtu cca do šesti, chápat číselnou řadu v rozsahu první desítky, poznat více, stejně, méně, první, poslední apod.)
- ✓ chápat prostorové pojmy (vpravo, vlevo, dole, nahoře, uprostřed, za, pod, nad, u, vedle, mezi apod.), elementární časové pojmy (teď, dnes, včera, zítra, ráno, večer, jaro, léto, podzim, zima, rok), orientovat se v prostoru i v rovině, částečně se orientovat v čase
- ✓ učit se nazpaměť krátké texty, vědomě si je zapamatovat a vybavit
- ✓ řešit problémy, úkoly a situace, myslet kreativně, předkládat „nápady“
- ✓ nalézat nová řešení nebo alternativní k běžným
- ✓ vyjadřovat svou představivost a fantazii v tvořivých činnostech (konstruktivních, výtvarných, hudebních, pohybových či dramatických) i ve slovních výpovědích k nim

c) Sebepojetí, city a vůle

Díličí vzdělávací cíle (co učitel u dítěte podporuje)

- ✓ poznávání sebe sama, rozvoj pozitivních citů ve vztahu k sobě (uvědomění si vlastní identity, získání sebevědomí, sebedůvěry, osobní spokojenosti)
- ✓ získání relativní citové samostatnosti
- ✓ rozvoj schopnosti sebeovládání
- ✓ rozvoj schopnosti citové vztahy vytvářet, rozvíjet je a city plně prožívat
- ✓ rozvoj poznatků, schopností a dovedností umožňujících pocity, získané dojmy a prožitky vyjádřit, rozvoj a kultivace mravního i estetického vnímání, cítění a prožívání
- ✓ získání schopnosti záměrně řídit svoje chování a ovlivňovat vlastní situaci

Vzdělávací nabídka (co učitel dítěti nabízí)

- ✓ spontánní hra
- ✓ činnosti zajišťující spokojenost a radost, činnosti vyvolávající veselí a pohodu

- ✓ činnosti přiměřené silám a schopnostem dítěte a úkoly s viditelným cílem a výsledkem, v nichž může být dítě úspěšné
- ✓ činnosti nejrůznějšího zaměření vyžadující (umožňující) samostatné vystupování, vyjadřování, obhajování vlastních názorů, rozhodování a sebehodnocení
- ✓ příležitosti a hry pro rozvoj vůle, vytrvalosti a sebeovládání
- ✓ cvičení organizačních dovedností
- ✓ estetické a tvůrčí aktivity (slovesné, výtvarné, dramatické, literární, hudební, pohybové a další)
- ✓ sledování pohádek a příběhů obohacujících citový život dítěte
- ✓ cvičení v projevu citů (zvláště kladných), v sebekontrolě a v sebeovládání (zvláště záporných emocí, např. hněvu, zlosti, úzkosti)
- ✓ hry na téma rodiny, přátelství apod.
- ✓ výlety do okolí (do přírody, návštěvy dětských kulturních akcí apod.)
- ✓ činnosti zaměřené k poznávání různých lidských vlastností; záměrné pozorování, čím se lidé mezi sebou liší (fyzické i psychické vlastnosti, dovednosti, schopnosti, city, vlastnosti dané pohlavními rozdíly, věkem, zeměpisným místem narození, jazykem) a v čem jsou si podobní
- ✓ dramatické činnosti (předvádění a napodobování různých typů chování člověka v různých situacích), mimické vyjadřování nálad (úsměv, pláč, hněv, zloba, údiv, vážnost apod.)
- ✓ činnosti vedoucí dítě k identifikaci sebe sama a k odlišení od ostatních

Očekávané výstupy (co dítě na konci předškolního období zpravidla dokáže)

- ✓ odloučit se na určitou dobu od rodičů a blízkých, být aktivní i bez jejich opory
- ✓ uvědomovat si svou samostatnost, zaujímat vlastní názory a postoje a vyjadřovat je
- ✓ rozhodovat o svých činnostech
- ✓ ve známých a opakujících se situacích a v situacích, kterým rozumí, ovládat svoje city a přizpůsobovat jim své chování
- ✓ vyjadřovat souhlas i nesouhlas, říci „ne“ v situacích, které to vyžadují (v ohrožujících, nebezpečných či neznámých situacích), odmítnout se podílet na nedovolených či zakázaných činnostech apod.
- ✓ uvědomovat si své možnosti i limity (své silné i slabé stránky)
- ✓ přijímat pozitivní ocenění i svůj případný neúspěch a vyrovnat se s ním, učit se hodnotit svoje osobní pokroky
- ✓ prožívat radost ze zvládnutého a poznaného
- ✓ vyvíjet volní úsilí, soustředit se na činnost a její dokončení
- ✓ respektovat předem vyjasněná a pochopená pravidla, přijímat vyjasněné a zdůvodněné povinnosti
- ✓ uvědomovat si příjemné a nepříjemné citové prožitky (lásku, soucítění, radost, spokojenost i strach, smutek, odmítání), rozlišovat citové projevy v důvěrném (rodinném) a cizím prostředí

- ✓ prožívat a dětským způsobem projevovat, co cítí (soucit, radost, náklonnost), snažit se ovládat své afektivní chování (odložit splnění svých osobních přání, zklidnit se, tlumit vztek, zlost, agresivitu apod.)
- ✓ být citlivé ve vztahu k živým bytostem, k přírodě i k věcem
- ✓ těšit se z hezkých a příjemných zážitků, z přírodních i kulturních krás i setkávání se s uměním
- ✓ zachycovat a vyjadřovat své prožitky (slovně, výtvarně, pomocí hudby, hudebně pohybovou či dramatickou improvizací apod.)

3. Dítě a ten druhý

Záměrem vzdělávacího úsilí učitele v interpersonální oblasti je podporovat utváření vztahů dítěte k jinému dítěti či dospělému, posilovat, kultivovat a obohacovat jejich vzájemnou komunikaci a zajišťovat pohodu těchto vztahů.

Dílčí vzdělávací cíle (co učitel u dítěte podporuje)

- ✓ seznamování s pravidly chování ve vztahu k druhému
- ✓ osvojení si elementárních poznatků, schopností a dovedností důležitých pro navazování a rozvíjení vztahů dítěte k druhým lidem
- ✓ posilování prosociálního chování ve vztahu k ostatním lidem (v rodině, v mateřské škole, v dětské herní skupině apod.)
- ✓ vytváření prosociálních postojů (rozvoj sociální citlivosti, tolerance, respektu, přízpůsobivosti apod.)
- ✓ rozvoj interaktivních a komunikativních dovedností verbálních i neverbálních
- ✓ rozvoj kooperativních dovedností
- ✓ ochrana osobního soukromí a bezpečí ve vztazích s druhými dětmi i dospělými

Vzdělávací nabídka (co učitel dítěti nabízí)

- ✓ běžné verbální i neverbální komunikační aktivity dítěte s druhým dítětem i s dospělým
- ✓ sociální a interaktivní hry, hraní rolí, dramatické činnosti, hudební a hudebně pohybové hry, výtvarné hry a etudy
- ✓ společenské hry, společné aktivity nejrůznějšího zaměření
- ✓ kooperativní činnosti ve dvojicích, ve skupinkách
- ✓ společná setkávání, povídání, sdílení a aktivní naslouchání druhému
- ✓ aktivity podporující sblížení dětí
- ✓ aktivity podporující uvědomování si vztahů mezi lidmi (kamarádství, přátelství, vztahy mezi oběma pohlavími, úcta ke stáří apod.)
- ✓ hry, přirozené i modelové situace, při nichž se dítě učí přijímat a respektovat druhého
- ✓ činnosti zaměřené na porozumění pravidlům vzájemného soužití a chování, spolupodílení se na jejich tvorbě

- ✓ hry a činnosti, které vedou děti k ohleduplnosti k druhému, k ochotě rozdělit se s ním, půjčit hračku, střídat se, pomoci mu, ke schopnosti vyřešit vzájemný spor apod.
- ✓ činnosti zaměřené na poznávání sociálního prostředí, v němž dítě žije – rodina (funkce rodiny, členové rodiny a vztahy mezi nimi, život v rodině, rodina ve světě zvířat), mateřská škola (prostředí, vztahy mezi dětmi i dospělými, kamarádi)
- ✓ hry a situace, kde se dítě učí chránit soukromí a bezpečí své i druhých
- ✓ četba, vyprávění a poslech pohádek a příběhů s etickým obsahem a poučením

Očekávané výstupy (co dítě na konci předškolního období zpravidla dokáže)

- ✓ navazovat kontakty s dospělým, kterému je svěřeno do péče, překonat stud, komunikovat s ním vhodným způsobem, respektovat ho
- ✓ porozumět běžným projevům vyjádření emocí a nálad
- ✓ přirozeně a bez zábran komunikovat s druhým dítětem, navazovat a udržovat dětská přátelství
- ✓ odmítnout komunikaci, která je mu nepříjemná
- ✓ uvědomovat si svá práva ve vztahu k druhému, přiznávat stejná práva druhým a respektovat je
- ✓ chápat, že všichni lidé (děti) mají stejnou hodnotu, přestože je každý jiný (jinak vypadá, jinak se chová, něco jiného umí či neumí apod.), že osobní, resp. osobnostní odlišnosti jsou přirozené
- ✓ uplatňovat své individuální potřeby, přání a práva s ohledem na druhého (obhajovat svůj postoj nebo názor, respektovat jiný postoj či názor), přijímat a uzavírat kompromisy, řešit konflikt dohodou
- ✓ spolupracovat s ostatními
- ✓ dodržovat dohodnutá a pochopená pravidla vzájemného soužití a chování doma, v mateřské škole, na veřejnosti, dodržovat herní pravidla
- ✓ respektovat potřeby jiného dítěte, dělit se s ním o hračky, pomůcky, pamlsky, rozdělit si úkol s jiným dítětem apod.
- ✓ vnímat, co si druhý přeje či potřebuje, vycházet mu vstříc (chovat se citlivě a ohleduplně k slabšímu či postiženému dítěti, mít ohled na druhého a soucítit s ním, nabídnout mu pomoc apod.)
- ✓ bránit se projevům násilí jiného dítěte, ubližování, ponižování apod.
- ✓ chovat se obezřetně při setkání s neznámými dětmi, staršími i dospělými jedinci, v případě potřeby požádat druhého o pomoc (pro sebe i pro jiné dítě)

4. Dítě a společnost

Záměrem vzdělávacího úsilí učitele v oblasti sociálně-kulturní je uvést dítě do společnosti ostatních lidí a do pravidel soužití s ostatními, uvést je do světa materiálních i duchovních hodnot, do světa kultury a umění, pomoci dítěti osvojit si potřebné dovednosti, návyky i postoje a umožnit mu aktivně se podílet na utváření společenské pohody ve svém sociálním prostředí.

Dílčí vzdělávací cíle (co učitel u dítěte podporuje)

- ✓ poznávání pravidel společenského soužití a jejich spoluvytváření v rámci přirozeného sociokulturního prostředí, porozumění základním projevům neverbální komunikace obvyklým v tomto prostředí
- ✓ rozvoj schopnosti žít ve společnosti ostatních lidí (spolupracovat, spolupodílet se), přináležet k tomuto společenství (ke třídě, k rodině, k ostatním dětem) a vnímat a přijímat základní hodnoty v tomto společenství uznávané
- ✓ rozvoj základních kulturně společenských postojů, návyků a dovedností dítěte, rozvoj schopnosti projevovat se autenticky, chovat se autonomně, prosociálně a aktivně se přizpůsobovat společenskému prostředí a zvládat jeho změny
- ✓ vytvoření povědomí o mezilidských morálních hodnotách
- ✓ seznamování se světem lidí, kultury a umění, osvojení si základních poznatků o prostředí, v němž dítě žije
- ✓ vytváření povědomí o existenci ostatních kultur a národností
- ✓ vytvoření základů aktivních postojů ke světu, k životu, pozitivních vztahů ke kultuře a umění, rozvoj dovedností umožňujících tyto vztahy a postoje vyjadřovat a projevovat
- ✓ rozvoj společenského i estetického vkusu

Vzdělávací nabídka (co učitel dítěti nabízí)

- ✓ běžné každodenní setkávání s pozitivními vzory vztahů a chování
- ✓ aktivity vhodné pro přirozenou adaptaci dítěte v prostředí mateřské školy
- ✓ spoluvytváření přiměřeného množství jasných a smysluplných pravidel soužití ve třídě
- ✓ různorodé společné hry a skupinové aktivity (námětové hry, dramatizace, konstruktivní a výtvarné projekty apod.) umožňující dětem spolupodílet se na jejich průběhu i výsledcích
- ✓ přípravy a realizace společných zábav a slavností (oslavy výročí, slavnosti v rámci zvyků a tradic, sportovní akce, kulturní programy apod.)
- ✓ tvůrčí činnosti slovesné, literární, dramatické, výtvarné, hudební, hudebně pohybové, dramatické apod. podněcující tvořivost a nápaditost dítěte, estetické vnímání i vyjadřování a tříbení vkusu
- ✓ receptivní slovesné, literární, výtvarné či dramatické činnosti (poslech pohádek, příběhů, veršů, hudebních skladeb a písní, sledování dramatizací, divadelních scének)
- ✓ setkávání se s literárním, dramatickým, výtvarným a hudebním uměním mimo mateřskou školu, návštěvy kulturních a uměleckých míst a akcí zajímavých pro předškolní dítě
- ✓ hry zaměřené k poznávání a rozlišování různých společenských rolí (dítě, dospělý, rodič, učitelka, žák, role dané pohlavím, profesní role, herní role) a osvojování si rolí, do nichž se dítě přirozeně dostává
- ✓ aktivity přibližující dítěti pravidla vzájemného styku (zdvořilost, ohleduplnost, tolerance, spolupráce) a mravní hodnoty (dobro, zlo, spravedlnost, pravda, upřímnost, otevřenost apod.) v jednání lidí

- ✓ hry a praktické činnosti uvádějící dítě do světa lidí, jejich občanského života a práce (využívání praktických ukázek z okolí dítěte, tematické hry seznamující dítě s různými druhy zaměstnání, řemesel a povolání, s různými pracovními činnostmi a pracovními předměty, praktická manipulace s některými pomůckami a nástroji, provádění jednoduchých pracovních úkonů a činností apod.)
- ✓ aktivity přibližující dítěti svět kultury a umění a umožňující mu poznat rozmanitost kultur (výtvarné, hudební a dramatické činnosti, sportovní aktivity, zábavy, účast dětí na kulturních akcích, návštěvy výstav, divadelních a filmových představení, využívání příležitostí seznamujících dítě přirozeným způsobem s různými tradicemi a zvyky běžnými v jeho kulturním prostředí apod.)

Očekávané výstupy (co dítě na konci předškolního období zpravidla dokáže)

- ✓ uplatňovat návyky v základních formách společenského chování ve styku s dospělými i s dětmi (zdravit známé děti i dospělé, rozloučit se, poprosit, poděkovat, vzít si slovo, až když druhý domluví, požádat o pomoc, vyslechnout sdělení, uposlechnout pokyn apod.)
- ✓ pochopit, že každý má ve společenství (v rodině, ve třídě, v herní skupině) svou roli, podle které je třeba se chovat
- ✓ chovat se a jednat na základě vlastních pohnutek a zároveň s ohledem na druhé
- ✓ začlenit se do třídy a zařadit se mezi své vrstevníky, respektovat jejich rozdílné vlastnosti, schopnosti a dovednosti
- ✓ porozumět běžným neverbálním projevům citových prožitků a nálad druhých
- ✓ adaptovat se na život ve škole, aktivně zvládat požadavky plynoucí z prostředí školy i jeho běžných proměn (vnímat základní pravidla jednání ve skupině, podílet se na nich a řídit se jimi, podřídit se rozhodnutí skupiny, přizpůsobit se společnému programu, spolupracovat, přijímat autoritu) a spoluvytvářet v tomto společenství prostředí pohody
- ✓ vyjednávat s dětmi i dospělými ve svém okolí, domluvit se na společném řešení (v jednoduchých situacích samostatně, jinak s pomocí)
- ✓ utvořit si základní dětskou představu o pravidlech chování a společenských normách, co je v souladu s nimi a co proti nim a ve vývojově odpovídajících situacích se podle této představy
- ✓ chovat se zdvořile (doma, v mateřské škole i na veřejnosti), přistupovat k druhým lidem, k dospělým i k dětem, bez předsudků, s úctou k jejich osobě, vážit si jejich práce a úsilí
- ✓ dodržovat pravidla her a jiných činností, jednat spravedlivě, hrát férově
- ✓ uvědomovat si, že ne všichni lidé respektují pravidla chování, že se mohou chovat neočekávaně, proti pravidlům, a tím ohrožovat pohodu i bezpečí druhých; odmítat společensky nežádoucí chování (např. lež, nespravedlnost, ubližování, lhostejnost či agresivitu), chránit se před ním a v rámci svých možností se bránit jeho důsledkům (vyhýbat se komunikaci s lidmi, kteří se takto chovají)
- ✓ zacházet šetrně s vlastními i cizími pomůckami, hračkami, věcmi denní potřeby, s knížkami, s penězi apod.

- ✓ vnímat umělecké a kulturní podněty, pozorně poslouchat, sledovat se zájmem literární, dramatické či hudební představení a hodnotit svoje zážitky (říci, co bylo zajímavé, co je zaujalo)
- ✓ zachycovat skutečnosti ze svého okolí a vyjadřovat své představy pomocí různých výtvarných dovedností a technik (kreslit, používat barvy, modelovat, konstruovat, tvořit z papíru, tvořit a vyrábět z různých jiných materiálů, z přírodnin aj.)
- ✓ vyjadřovat se prostřednictvím hudebních a hudebně pohybových činností, zvládat základní hudební dovednosti vokální i instrumentální (zazpívat píseň, zacházet s jednoduchými hudebními nástroji, sledovat a rozlišovat rytmus)

5. Dítě a svět

Záměrem vzdělávacího úsilí učitele v environmentální oblasti je založit u dítěte elementární povědomí o okolním světě a jeho dění, o vlivu člověka na životní prostředí.

Dílčí vzdělávací cíle (co učitel u dítěte podporuje)

- ✓ seznamování s místem a prostředím, ve kterém dítě žije, a vytváření pozitivního vztahu k němu
- ✓ vytváření elementárního povědomí o širším přírodním, kulturním i technickém prostředí, o jejich rozmanitosti, vývoji a neustálých proměnách
- ✓ poznávání jiných kultur
- ✓ pochopení, že změny způsobené lidskou činností mohou prostředí chránit a zlepšovat, ale také poškozovat a ničit
- ✓ osvojení si poznatků a dovedností potřebných k vykonávání jednoduchých činností v péči o okolí při spoluvytváření zdravého a bezpečného prostředí a k ochraně dítěte před jeho nebezpečnými vlivy
- ✓ rozvoj úcty k životu ve všech jeho formách
- ✓ rozvoj schopnosti přizpůsobovat se podmínkám vnějšího prostředí i jeho změnám
- ✓ vytvoření povědomí o vlastní sounáležitosti se světem, se živou a neživou přírodou, lidmi, společnostmi, planetou Zemí

Vzdělávací nabídka (co učitel dítěti nabízí)

- ✓ přirozené pozorování blízkého prostředí a života v něm, okolní přírody, kulturních i technických objektů, vycházky do okolí, výlety
- ✓ aktivity zaměřené k získávání praktické orientace v obci (vycházky do ulic, návštěvy obchodů, návštěvy důležitých institucí, budov a dalších pro dítě významných objektů)
- ✓ sledování událostí v obci a účast na akcích, které jsou pro dítě zajímavé
- ✓ poučení o možných nebezpečných situacích a dítěti dostupných způsobech, jak se chránit (dopravní situace, manipulace s některými předměty a přístroji, kontakt se zvířaty, léky, jedovaté rostliny, běžné chemické látky, technické přístroje, objekty a jevy, požár, povodeň a jiné nebezpečné situace a další nepříznivé přírodní a povětrnostní jevy), využívání praktických ukázek varujících dítě před nebezpečím

- ✓ hry a aktivity na téma dopravy, cvičení bezpečného chování v dopravních situacích, kterých se dítě běžně účastní, praktický nácvik bezpečného chování v některých dalších situacích, které mohou nastat
- ✓ praktické užívání technických přístrojů, hraček a dalších předmětů a pomůcek, se kterými se dítě běžně setkává
- ✓ přirozené i zprostředkované poznávání přírodního okolí, sledování rozmanitostí a změn v přírodě (živá i neživá příroda, přírodní jevy a děje, rostliny, živočichové, krajina a její ráz, podnebí, počasí, ovzduší, roční období)
- ✓ práce s literárními texty, s obrazovým materiálem, využívání encyklopedií a dalších médií
- ✓ kognitivní činnosti (kladení otázek a hledání odpovědí, diskuse nad problémem, vyprávění, poslech, objevování)
- ✓ praktické činnosti, na jejichž základě se dítě seznamuje s různými přírodními i umělými látkami a materiály ve svém okolí a jejichž prostřednictvím získává zkušenosti s jejich vlastnostmi (praktické pokusy, zkoumání, manipulace s různými materiály a surovinami)
- ✓ využívání přirozených podnětů, situací a praktických ukázek v životě a okolí dítěte k seznamování dítěte s elementárními ději srozumitelnými reáliemi o naší republice
- ✓ pozorování životních podmínek a stavu životního prostředí, poznávání ekosystémů (les, louka, rybník apod.)
- ✓ ekologicky motivované herní aktivity (ekohry)
- ✓ smysluplné činnosti přispívající k péči o životní prostředí a okolní krajinu, pracovní činnosti, pěstitelské a chovatelské činnosti, činnosti zaměřené k péči o školní prostředí, školní zahradu a blízké okolí

Očekávané výstupy (co dítě na konci předškolního období zpravidla dokáže)

- ✓ orientovat se bezpečně ve známém prostředí i v životě tohoto prostředí (doma, v budově mateřské školy, v blízkém okolí)
- ✓ zvládat běžné činnosti a požadavky kladené na dítě i jednoduché praktické situace, které se doma a v mateřské škole opakují, chovat se přiměřeně a bezpečně doma i na veřejnosti (na ulici, na hřišti, v obchodě, u lékaře apod.)
- ✓ uvědomovat si nebezpečí, se kterým se může ve svém okolí setkat, a mít povědomí o tom, jak se prakticky chránit (vědět, jak se nebezpečí vyhnout, kam se v případě potřeby obrátit o pomoc)
- ✓ osvojovat si elementární poznatky o okolním prostředí, které jsou dítěti blízké, pro ně smysluplné a přínosné, zajímavé a jemu pochopitelné a využitelné pro další učení a životní praxi
- ✓ mít povědomí o širším společenském, věcném, přírodním, kulturním i technickém prostředí i jeho dění v rozsahu praktických zkušeností a dostupných praktických ukázek v okolí dítěte
- ✓ vnímat, že svět má svůj řád, že je rozmanitý a pozoruhodný, nekonečně pestrý a různorodý – jak svět přírody, tak i svět lidí (mít elementární povědomí o existenci různých národů a kultur, různých zemích, o planetě Zemi, vesmíru apod.)

- ✓ všimnout si změn a dění v nejbližším okolí
- ✓ porozumět, že změny jsou přirozené a samozřejmé (všechno kolem se mění, vyvíjí, pohybuje a proměňuje), a že s těmito změnami je třeba v životě počítat, přizpůsobovat se běžně proměnlivým okolnostem doma i v mateřské škole
- ✓ mít povědomí o významu životního prostředí (přírody i společnosti) pro člověka, uvědomovat si, že způsobem, jakým se dítě i ostatní v jeho okolí chovají, ovlivňují vlastní zdraví i životní prostředí
- ✓ rozlišovat aktivity, které mohou zdraví okolního prostředí podporovat a které je mohou poškozovat, všimnout si nepořádků a škod, upozornit na ně
- ✓ pomáhat pečovat o okolní životní prostředí (dbát o pořádek a čistotu, nakládat vhodným způsobem s odpady, starat se o rostliny, spoluvytvářet pohodu prostředí, chránit přírodu v okolí, živé tvory apod.)

Učitel formuje vzdělávací nabídku ve třídním vzdělávacím programu (viz níže) v takové podobě, v jaké ji bude dětem předkládat – tzn. v integrovaných blocích. Ve vztahu mezi integrovanými bloky a vzdělávacími oblastmi platí, že bloky jsou tvořeny tak, aby „zasahovaly“ všechny vzdělávací oblasti. Bloky se vztahují k určitému tématu, vycházejí z praktických životních problémů a situací nebo jsou zaměřeny k určitým činnostem, k praktickým aktivitám apod. Mohou tak mít podobu tematických celků, projektů či programů.

Vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami (SVP)

Dítětem se SVP je dítě, které k naplnění svých vzdělávacích možností nebo k uplatnění a užívání svých práv na rovnoprávném základě s ostatními potřebuje poskytnutí podpůrných opatření. Tyto děti mají právo na bezplatné poskytování podpůrných opatření z výčtu uvedeného v § 16 školského zákona. Podpůrná opatření realizuje základní škola.

Pro děti s přiznanými podpůrnými opatřeními prvního stupně je ŠVP podkladem pro zpracování PLPP a pro děti s přiznanými podpůrnými opatřeními od druhého stupně podkladem pro tvorbu IVP. PLPP zpracovává škola samostatně, IVP zpracovává škola na základě doporučení ŠPZ. Důležitou podmínkou úspěšnosti předškolního vzdělávání dětí se SVP je nejen volba vhodných (potřebám dětí odpovídajících) vzdělávacích metod a prostředků, které jsou v souladu se stanovenými podpůrnými opatřeními, ale i uplatňování vysoce profesionálních postojů učitelů i ostatních pracovníků, kteří se na péči o dítě a jeho vzdělávání podílejí.

Podmínky pro vzdělávání dětí musí vždy odpovídat individuálním potřebám dětí. Podmínky pro vzdělávání dětí s přiznanými podpůrnými opatřeními stanovuje školský zákon a vyhláška č. 27/2016 Sb., o vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a žáků nadaných.

Vzdělávání dětí nadaných

V předškolním věku dítě prochází obdobím nerovnoměrného a skokového vývoje, mnohdy je těžké odlišit při identifikaci nadání dítěte od akcelerovaného vývoje v určité oblasti. Dítě, které vykazuje známky nadání, musí být dále podporováno. Vzdělávání dětí probíhá takovým způsobem, aby byl stimulován rozvoj jejich potenciálu včetně různých druhů nadání a aby se tato nadání mohla ve škole projevit a pokud možno i uplatnit a dále rozvíjet.

EVALUAČNÍ SYSTÉM A PEDAGOGICKÁ DIAGNOSTIKA

Diagnostické činnosti jsou prováděny systematicky a pravidelně. Pedagog provede vstupní diagnostiku a zjistí konkrétní vzdělávací potřeby. Dále pedagog průběžně sleduje, zda a jak se dítě rozvíjí, a vyhodnocuje, jaké vzdělávací pokroky dělá. Jde o průběžnou diagnostiku, podle níž pak pedagog navrhuje a realizuje potřebná pedagogická opatření.

Pedagog má za povinnost vypracovat na konci školního roku zprávu o průběhu školní přípravy dítěte v daném školním roce. Provádí tedy i diagnostiku výstupní, kde hodnotí, jakých výsledků bylo dosaženo. Záznamový arch se týká hodnocení deseti základních dovedností, které jsou obecně považovány za zvláště důležité pro systematickou vzdělávací práci (viz níže).

Záznamový arch pro diagnostickou a pedagogickou práci s dítětem v přípravné třídě ZŠ

Jméno dítěte: Datum narození:

Data záznamů:

Dítě navštěvovalo – nenavštěvovalo mateřskou školu

Dítě má – nemá odloženou školní docházku

Kdy a jak záznamový arch používat

Dítě, které absolvuje přípravnou třídu základní školy, by mělo být na takové úrovni svého rozvoje a učení, aby bylo způsobilé zvládat s uspokojením život ve školním prostředí, porozumět se v českém jazyce, bez vážnějších problémů zvládat školní práci a strukturované učení. V přípravné třídě je zapotřebí zaměřit se zejména na tyto oblasti a podporovat rozvoj dovedností, jejichž osvojení dítěti školní začátky usnadní.

Záznamový arch umožňuje sledovat deset základních dovedností. Jsou formulovány v podobě očekávaných výstupů, k nimž by vzdělávání v přípravné třídě mělo směřovat. Nejsou to výstupy povinné, ale pouze orientační, jichž každé dítě může dosahovat v jiné kvalitě či na jiné úrovni dokonalosti, dle svých osobních dispozic a možností. Tyto výstupy jsou však určující pro pedagogické úsilí učitele, který by se měl snažit poskytnout každému dítěti takovou podporu a pomoc, aby dosáhlo maxima svých individuálních možností.

Záznamový arch může sloužit ke zjištění toho, na jaké úrovni rozvoje a učení je dítě při vstupu do přípravné třídy (můžeme jeho pomocí provést základní vstupní diagnostiku dítěte a spolehlivěji rozpoznat jeho konkrétní vzdělávací potřeby). V průběhu školního roku pak může učitel sloužit k postupnému sledování vzdělávacích pokroků dítěte a ověřování toho, zda a v jaké míře si dítě sledované dovednosti osvojuje, či nikoli. Dle zjištění pak učitel v rámci individuálního vzdělávacího plánu upravuje vzdělávací nabídku. Záznamový arch postačuje pro čtyři záznamy (= sloupce I. až IV.). Rubriku na poznámky u jednotlivých dovedností lze využít tehdy, má-li dítě v konkrétní dovednosti vážnější problémy a potřebuje-li výraznější intervenci. Tuto rubriku může učitel využít také k upřesnění zápisu, popř. k uvedení jiných důležitých skutečností, které se zjištěním souvisejí.

Prostor pro pracovní poznámky (na poslední straně archu) učitel využije pro závěry z jednotlivých etap, kdy hodnotí vzdělávací pokroky dítěte. Zapisuje zde konkrétní podněty pro pedagogickou práci do další etapy a zároveň zhodnotí i konkrétní pedagogická opatření, která byla uskutečněna (zda a nakolik byla či nebyla opatření či intervence účinná). Má tak možnost získávat průběžně zpětnou vazbu a podle toho pak plánovat, usměrňovat či korigovat svoje další vzdělávací kroky.

Při práci s archem zapisujeme v příslušném sloupci k jednotlivým dovednostem, na jaké úrovni je dítě zvládá. Hodnotíme podle stupnice I. až IV. Pokud nemáme dostatek podnětů k tomu, abychom úroveň určité dovednosti zhodnotili, zapíšeme N (např. u dítěte, které se dostatečně neprojevuje, dosud mluví špatně česky apod.). V další etapě se pak pokusíme skutečnost zjistit a údaj doplnit.

Stupnice pro hodnocení dítěte v jednotlivých dovednostech (způsobilstech):

- I. dosud nezvládá (má vážnější obtíže)
- II. zvládá s vynaložením maximálního úsilí
- III. přetrvávají problémy (občasné, dílčí)
- IV. zvládá spolehlivě, bezpečně
- N není hodnoceno (nelze říci, neprojevuje se)

1. Praktická samostatnost (fyzický rozvoj a pohybová koordinace, sebeobsluha)

Popis	I.	II.	III.	IV.	Poznámky
Je dostatečně fyzicky vyspělé					
Jeho pohyby jsou koordinované (hází a chytá míč, udrží rovnováhu na jedné noze, běhá, skáče, v běžném prostředí se pohybuje bezpečně)					
Samostatně se obléká					
Je samostatné při jídle					
Je samostatné při zvládnutí pravidelných denních úkonů osobní hygieny					
Udržuje kolem sebe pořádek (je schopné samostatně připravit či uklidit pomůcky, srovnat hračky apod.)					
Dovede si samo poradit s běžnými problémy (např. Uklidí po sobě papír od sušenky, nalije si nápoj, utře rozlitý čaj, zalije květiny apod.)					

2. Sociální informovanost (orientace v prostředí, v okolním světě i v praktickém životě)

Popis	I.	II.	III.	IV.	Poznámky
Vyzná se ve svém okolí (ví, kde bydlí, kam chodí do školky aj.)					
Rozumí běžným okolnostem, dějům, jevům, situacím, s nimiž se setkává (má základní poznatky o světě přírody i o životě lidí)					
Ve známém prostředí se pohybuje a vystupuje samostatně					
S pomocí dospělého se dovede zorientovat v novém prostředí					
Dovede vyřídit drobný vzkaz					
Dokáže si vhodně říci o to, co potřebuje					
Odhadne nebezpečnou situaci, neriskuje					

3. Citová samostatnost (emoční stabilita, schopnost kontrolovat a řídit své chování)

Popis	I.	II.	III.	IV.	Poznámky
Zvládá odloučení od rodičů (po určitou část dne)					
Vystupuje samostatně, má svůj názor, dokáže vyjádřit souhlas i nesouhlas					
Projevuje se jako emočně stálé, bez výrazných výkyvů v náladách					
Reaguje přiměřeně na drobný neúspěch					
Dovede odložit přání na pozdější dobu					
Dovede se přizpůsobit konkrétní činnosti či situaci					

4. Sociální samostatnost (soužití s vrstevníky, uplatnění se ve skupině vrstevníků, komunikace, spolupráce, spolupodílení se)

Popis	I.	II.	III.	IV.	Poznámky
Uplatňuje základní společenská pravidla (umí pozdravit, požádat, poděkovat, omluvit se)					
Dovede se vcítit do potřeb druhého dítěte					
Dokáže vyslovit a obhajovat svůj názor					
Dokáže vyjednávat a dohodnout se					
Dovede se zapojit do práce ve skupině, bez projevů prosazování se či naopak nezúčastnění se					
Komunikuje a spolupracuje s ostatními dětmi					
Při skupinových činnostech se snaží přispět svým podílem					
Pokud jsou dány pokyny, je srozuměno se jimi řídit					

5. Výslovnost, gramatická správnost řeči, slovní zásoba, úroveň komunikace

Popis	I.	II.	III.	IV.	Poznámky
Vyslovuje správně všechny hlásky					
Mluví ve větách, dovede vyprávět příběh, popsat situaci apod.					
Mluví gramaticky správně (tj. užívá správně rodu, čísla, času, tvarů, slov, předložek aj.)					
Rozumí většině slov a výrazů běžně užívaných v prostředí					
Má bohatou slovní zásobu konkrétních pojmů					

Rozumí pojům vyjadřujícím časoprostorovou orientaci (např. nad, pod, dole, nahoře, dlouhý, krátký, malý, velký, těžký, lehký, dřívě, později, včera, dnes)					
Užívá správně uvedených časoprostorových pojům					
Zná bezpečně pojmosloví tvarů (kruh, čtverec, trojúhelník atd.) a správně jich užívá					
Dokáže správně pojmenovat barvy					
Běžně komunikuje s dětmi i dospělými, je schopno dialogu, v komunikaci si je jisté (nevyskytují se pravidelná nedorozumění)					

6. Lateralita ruky, koordinace ruky a oka, držení tužky

Popis	I.	II.	III.	IV.	Poznámky
Upřednostňuje užívání pravé či levé ruky při kreslení či v jiných činnostech, kde se preference ruky uplatňuje					
Je zručné při zacházení s předměty, hračkami, pomůckami a nástroji (pracuje se stavebnicemi, modeluje, stříhá, kreslí apod.)					
Tužku drží správně, tj. třemi prsty, s uvolněným zápěstím					
Dokáže vést stopu tužky a napodobit základní geometrické obrazce, různé tvary (popř. písmena)					

7. Diferencované vnímání (sluchová a zraková analýza a syntéza)

Popis	I.	II.	III.	IV.	Poznámky
Rozlišuje podstatné znaky předmětů (rozlišuje barvy, tvary, figuru a pozadí)					

Rozlišuje zvuky (slyší hlásku ve slově)					
Dovede pracovat se strukturou slov (zvládá hrát slovní fotbal, odebere počáteční či konečnou hlásku ve slově, dovede vytleskat ve slově slabiky)					
Dokáže najít rozdíly mezi dvěma obrazy či mezi dvěma podobnými slovy					
Dovede složit obrázek z několika tvarů a slovo z několika slabik					
Postřehne změny ve svém okolí					

8. Logické a myšlenkové operace (porovnávání, třídění, řazení, číselné představy, řešení problémů)

Popis	I.	II.	III.	IV.	Poznámky
Dovede porovnávat vlastnosti předmětů (velikost, tvar aj.)					
Dovede třídít předměty dle daného kritéria (roztřídí korálky do skupin podle barvy, tvaru, velikosti)					
Dovede seřadit předměty podle velikosti vzestupně i sestupně (např. pastelky)					
Vyjmenuje číselnou řadu a spočítá počet prvků v rozsahu do pěti (deseti)					
Přemýšlí, uvažuje (odpovídá na položené otázky, řeší jednoduché problémy a situace, slovní příklady, úlohy, hádanky, rébusy)					

9. Záměrná pozornost, úmyslná paměť pro učení

Popis	I.	II.	III.	IV.	Poznámky
Dovede soustředit pozornost na činnosti po určitou dobu (cca 10 – 15 min.), neodbíhá od nich					

Soustředí se i na ty činnosti, které nejsou pro ně aktuálně zajímavé (které mu byly zadány)					
Dokáže si záměrně zapamatovat, co prožilo, vidělo, slyšelo, je schopno si toto po přiměřené době vybavit a reprodukovat					

10. Pracovní chování, soustředěná pracovní (učební) činnost, záměrné učení

Popis	I.	II.	III.	IV.	Poznámky
Dokáže přijmout úkol či povinnost					
Dokáže postupovat podle pokynů					
Zadaným činnostem se věnuje soustředěně, neodbíhá k jiným, dokáže vyvinout úsilí k jejich dokončení					
Dovede odlišit hru od systematické práce					
„Nechá“ se získat pro záměrné učení					
Neruší v práci ostatní					

Pracovní poznámky učitele – závěry z jednotlivých etap hodnocení

Datum záznamu	Aktuální vzdělávací potřeby dítěte a závěry pro pedagogickou práci v další etapě

TŘÍDNÍ PLÁN

Vzdělávací oblasti:

1. Dítě a jeho tělo
2. Dítě a jeho psychika
3. Dítě a ten druhý
4. Dítě a společnost
5. Dítě a svět

Vzdělávací oblasti jsou zařazeny v předmětech:

- ✓ Vytváření kulturně sociálních a hygienických návyků (SN)
- ✓ Rozumová výchova (RV)
- ✓ Matematické představy (MP)
- ✓ Pracovní výchova (PV)
- ✓ Výtvarná výchova (VV)
- ✓ Tělesná výchova (TV)
- ✓ Hudební výchova (HV)

ZÁŘÍ

Téma na září: Jsem školák

Podtéma: Kamarádi, vzájemné poznávání, prostředí školy, moje rodina, blízké okolí školy

Vzdělávací oblast	Učivo - obsah	Výstupy
Dítě a jeho tělo	Přivítání dětí i jejich rodičů ve škole, navození atmosféry důvěry a pohody. Pomoci dětem i rodičům orientovat se v novém prostředí. Osvojování dovedností k podpoře osobní pohody	Soustředěně pozoruje, zkoumá, objevuje a užívá při tom jednoduchých pojmů. Má elementární poznatky o světě lidí, který dítě obklopuje, o jeho rozmanitostech a proměnách; orientuje se v prostředí, ve kterém žije. Všimá si dění i problémů v bezprostředním okolí.
Dítě a jeho psychika	Pomocí vhodného režimu, organizace a laskavého přístupu usnadňovat dětem vstup do školy. Rozvoj komunikačních dovedností a kultivovaného projevu	Při řešení myšlenkových i praktických problémů užívá logických postupů. Zpřesňuje si početní představy. Nebojí

Dítě a ten druhý	Rozvíjet v dětech smysl pro spolupráci, pomáhat navozovat kontakty mezi jednotlivými dětmi. Posilování prosociálního chování ve vztahu k autoritě (ke škole), k rodině i k druhým dětem ve skupině	se chybovat, pokud nachází pozitivní ocenění nejen za úspěch, ale také za snahu. Ovládá řeč, hovoří ve vhodně formulovaných větách, vyjadřuje své myšlenky. Průběžně rozšiřuje svou slovní zásobu. Napodobuje modely prosociálního chování a mezilidských vztahů, které nachází ve svém okolí. Spolupodílí se na společných rozhodnutích; dodržuje dohodnutá a pochoopená pravidla a přizpůsobí se jim. Zajímá se o druhé i o to, co se kolem děje. Svoje činnosti a hry se učí plánovat, organizovat, řídit a vyhodnocovat.
Dítě a společnost	Rozvoj sounáležitosti ve společenství ostatních lidí, rozvoj spolupráce, tolerance a přizpůsobování se kolektivu třídy	
Dítě a svět	Budování vztahu k místu a prostředí, ve kterém dítě žije	

ŘÍJEN

Téma na říjen: Barevný podzim

Podtémata: Poznáváme krásy podzimu, podzimní práce, plody podzimu, podzimní slavnosti

Vzdělávací oblast	Učivo - obsah	Výstupy
Dítě a jeho tělo	Osvojování návyků k podpoře vlastní pohody	Všimá si souvislostí, experimentuje a užívá při tom jednoduchých pojmů, získanou zkušenost uplatňuje v praktických situacích. Má elementární poznatky o přírodě, která dítě obklopuje. Chce porozumět věcem, jevům a dějům, které kolem sebe vidí. Zkouší, experimentuje; spontánně vymýšlí nová řešení problémů a situací. Zpřesňuje si početní představy. Chápe, že vyhýbat se řešení problémů nevede k cíli, uvědomuje si, že svou aktivitou a iniciativou může situaci ovlivnit. V běžných situacích komunikuje bez zábran a ostychu s dětmi i s dospělými. Průběžně rozšiřuje svou slovní zásobu a aktivněji používá k dokonalejší komunikaci s okolím. Uvědomuje si, že za sebe i své jednání odpovídá a nese důsledky. Má smysl pro povinnost ve hře, práci i učení; k úkolům a povinnostem přistupuje odpovědně. Zajímá se o druhé i o to,
Dítě a jeho psychika	Rozvíjení receptivní i produktivní stránky jazyka pomocí vyprávění, četby, převyprávění pohádek, příběhů i skutečných zážitků dětí. Rozvíjení smyslového vnímání, přechod od konkrétně názorného myšlení k myšlení slovně logickému	
Dítě a ten druhý	Podpora utváření pozitivních vztahů mezi dětmi, navozování přátelství	
Dítě a společnost	Rozvíjení mravního a estetického vnímání, cítění a prožívání	

Dítě a svět	Osvojování základních poznatků o světě, životě, přírodě a o jejich proměnách	co se kolem děje; je otevřené aktuálnímu dění. Spoluvytváří pravidla společného soužití mezi vrstevníky, rozumí jejich smyslu, chápe a potřebuje je zachovávat.
-------------	--	---

LISTOPAD

Téma na listopad: Když padá listí

Podtémata: Příroda na podzim, dítě a jeho zdraví, stolování, osobní hygiena, Martin na bílém koni

Vzdělávací oblast	Učivo - obsah	Výstupy
Dítě a jeho tělo	Osvojování poznatků o vlastním těle, péči o zdraví, osobní hygiena. Vytváření zdravých životních návyků a postojů	Dítě poznává, že se může mnohému naučit, raduje se z toho, co samo dokázalo a zvládlo. Učí se nejen spontánně, ale i vědomě, vyvine úsilí, soustředí se na činnost a záměrně si zapamatuje; při zadané práci dokončí, co započalo. Odhaduje své síly, učí se hodnotit svoje osobní pokroky i oceňovat výkony druhých. Všimá si dění i problémů v bezprostředním okolí; přirozenou motivací k řešení dalších problémů a situací je pro něj pozitivní odezva na aktivní zájem. Řeší problémy, na které stačí; známé a opakující se situace se snaží řešit samostatně (na základě nápodoby či opakování), náročnější s oporou a pomocí dospělého. Při řešení myšlenkových i praktických problémů užívá logických, matematických postupů; pochopí jednoduché řešení různých úloh a situací. Zpřesňuje si početní představy. Dokáže se vyjadřovat a sdělovat své prožitky, pocity a nálady různými prostředky (řečovými, výtvarnými, hudebními, dramatickými apod. Dovede využít informativní a komunikativní prostředky, se kte-
Dítě a jeho psychika	Rozvoj verbálních i nonverbálních komunikačních schopností a kultivovaného projevu. Rozvíjení schopností a dovedností vyjadřovat pocity, dojmy a prožitky. Podpora přirozené dětské zvědavosti, radosti a zájmu	
Dítě a ten druhý	Posilování prosociálního chování	
Dítě a společnost	Vytváření povědomí o mezilidských a morálních hodnotách uznávaných v dané společnosti	

Dítě a svět	Osvojování dovedností potřebných k vykonávání základních činností v péči o okolí	rými se běžně setkává (knížky, encyklopedie, počítač, atp.). Při setkání s neznámými lidmi či v neznámých situacích se chová obezřetně; nevhodné chování i komunikaci, která je mu nepříjemná, umí odmítnout.
-------------	--	---

PROSINEC

Téma na prosinec: Těšíme se na Vánoce

Podtéma: Čas adventní, předvánoční radovánky, tradice, Vánoce jsou tady

Vzdělávací oblast	Učivo - obsah	Výstupy
Dítě a jeho tělo	Rozvíjení grafomotoriky a jemné motoriky. Rozvoj senzomotorického vnímání	Dítě má elementární poznatky o světě lidí, kultury, který dítě obklopuje, o jeho rozmanitostech a proměnách; orientuje se v řádu a dění v prostředí, ve kterém žije. Všimá si dění i problémů v bezprostředním okolí; přirozenou motivací k řešení dalších problémů a situací je pro něj pozitivní odezva na aktivní zájem. Řeší problémy, na které stačí; známé a opakující se situace se snaží řešit samostatně (na základě nápodoby či opakování), náročnější s oporou a pomocí dospělého. Zpřesňuje si početní představy. Ovládá řeč, hovoří ve vhodně formulovaných větách, samostatně vyjadřuje své myšlenky, sdělení, otázky i odpovědi, rozumí slyšenému, slovně reaguje a vede smysluplný dialog. Ví, že lidé se dorozumívají i jinými jazyky a že je možno se jim učit; má vytvořeny elementární předpoklady k učení se cizímu jazyku. Dětským způsobem projevuje citlivost a ohleduplnost k druhým, pomoc slabším, rozpozná nevhodné chování; vnímá nespravedlnost, ubližování, agresivitu
Dítě a jeho psychika	Rozvíjení schopnosti vytváření a upevňování citové vazby k rodině i svému okolí. Vytváření kladného vztahu k učení, motivace k učení, rozvoj zájmu o učení (prostřednictvím básniček, říkadel apod.). Podpora rozvoje paměti, pozornosti, představivosti a fantazie	
Dítě a ten druhý	Posilování prosociálního chování. Podpora schopností a dovedností pro navazování a rozvíjení vztahů dítěte k druhým lidem	
Dítě a společnost	Rozvíjení estetických a kreativních činností slovesných a literárních (prostřednictvím poslechu a dramatizace pohádek, básní atd.)	

Dítě a svět	Osvojování dovedností potřebných k spoluvytváření zdravého a bezpečného prostředí	a lhostejnost. Odhaduje rizika svých nápadů, jde za svým záměrem, ale také dokáže měnit cesty a přizpůsobovat se daným okolnostem. Má smysl pro povinnost ve hře, práci i učení; k úkolům a povinnostem přistupuje odpovědně; váží si práce i úsilí druhých.
-------------	---	--

LEDEN

Téma na leden: Zimní příroda

Podtémata: Tři králové, zimní sporty, stopy ve sněhu, pomáháme zvířátkům, zimní krajina

Vzdělávací oblast	Učivo - obsah	Výstupy
Dítě a jeho tělo	Rozvíjení pohybové obratnosti, osvojování základních poznatků o tělovýchově a sportu. Osvojování návyků zdravého životního stylu	Dítě má elementární poznatky o světě přírody i techniky, který dítě obklopuje, o jeho rozmanitostech a proměnách; orientuje se v prostředí, ve kterém žije. Klade otázky a hledá na ně odpovědi, aktivně si všimá, co se kolem něho děje; chce porozumět věcem, jevům a dějům, které kolem sebe vidí; poznává, že se může mnohému naučit, raduje se z toho, co samo dokázalo a zvládlo. Problémy řeší na základě bezprostřední zkušenosti; postupuje cestou pokusu a omylu, zkouší, experimentuje; spontánně vymýšlí nová řešení problémů a situací; hledá různé možnosti a varianty (má vlastní, originální nápady); využívá při tom dosavadních zkušeností, fantazii a představivost. Chápe, že vyhýbat se řešení problémů nevede k cíli, ale že jejich včasné a uvážlivé řešení je naopak výhodou; uvědomuje si, že svou aktivitou a iniciativou může situaci ovlivnit. Zpřesňuje si početní představy. Dokáže se vyjadřovat a sdělovat své prožitky, pocity a nálady různými
Dítě a jeho psychika	Osvojování dovedností, jež předcházejí čtení a psaní, rozvíjení zájmu o psanou podobu jazyka. Rozvíjení pozitivního vztahu k intelektuálním činnostem, učení. Rozvíjení sebedůvěry, upevňování zdravého sebevědomí, uvědomění si vlastní identity	
Dítě a ten druhý	Ochrana osobního soukromí a bezpečí ve vztazích s dospělými	
Dítě a společnost	Rozvoj primárních kulturně společenských postojů	

Dítě a svět	Vytváření schopnosti přizpůsobit se běžným změnám	prostředky (řečovými, výtvarnými, hudebními, dramatickými apod.). Domlouvá se gesty i slovy, rozlišuje některé symboly, rozumí jejich významu i funkci. V běžných situacích uplatňuje základní společenské návyky a pravidla společenského styku; je schopné respektovat druhé, vyjednávat, přijímat a uzavírat kompromisy. Ví, že není jedno, v jakém prostředí žije, uvědomuje si, že se svým chováním na něm podílí.
-------------	---	---

ÚNOR

Téma na únor: Dlouhá zima

Podtémata: Povolání a řemesla, moje tělo, zdravé zuby, tradice – masopust

Vzdělávací oblast	Učivo - obsah	Výstupy
Dítě a jeho tělo	Rozvíjení psychické i fyzické zdatnosti. Osvojování návyků zdravého životního stylu. Osobní hygiena. U lékaře	Soustředěně pozoruje, zkoumá, objevuje, všímá si souvislostí, experimentuje, získanou zkušenost uplatňuje v praktických situacích. Při zadané práci dokončí, co započalo; dovede postupovat podle instrukcí a pokynů, je schopno dobrat se k výsledkům. Řeší problémy, na které stačí; známé a opakující se situace se snaží řešit samostatně (na základě nápodoby či opakování), náročnější s oporou a pomocí dospělého. Rozlišuje řešení, která jsou funkční (vedoucí k cíli), a řešení, která funkční nejsou; dokáže mezi nimi volit. Nebojí se chybovat, pokud nachází pozitivní ocenění nejen za úspěch, ale také za snahu.
Dítě a jeho psychika	Osvojování dovedností, jež předcházejí čtení a psaní, rozvíjení zájmu o psanou podobu jazyka. Upevňování výslovnosti a vyjadřovacích schopností. Vytváření základů pro práci s informacemi	Ovládá dovednosti předcházející čtení a psaní. Dovede využít informativní a komunikativní prostředky, se kterými se běžně setkává (knížky, encyklopedie, počítač, audiovizuální technika, apod.). Samostatně rozhoduje
Dítě a ten druhý	Rozvoj komunikativních dovedností	
Dítě a společnost	Vytváření povědomí o mezilidských a morálních hodnotách	

Dítě a svět	Osvojování si povědomí o sounáležitosti s ostatním světem. Rozvoj pochopení pro fakt, že změny způsobené lidskou činností mohou prostředí chránit a zlepšovat je, ale i naopak poškozovat a ničit	o svých činnostech; umí si vytvořit svůj názor a vyjádřit jej. Uvědomuje si, že za sebe i své jednání odpovídá a nese důsledky. Je schopno chápat, že lidé se různí a umí být tolerantní k jejich odlišnostem a jedinečným. Dbá na osobní zdraví a bezpečí svoje i druhých, chová se odpovědně s ohledem na zdravé a bezpečné okolní prostředí (přírodní i společenské).
-------------	---	--

BŘEZEN

Téma na březen: Jaro se probouzí

Podtémata: Proměny přírody na jaře, svátky jara a tradice, zvířata a mláďátka, kniha je můj kamarád

Vzdělávací oblast	Učivo - obsah	Výstupy
Dítě a jeho tělo	Rozvoj ovládnutí pohybového aparátu a tělesných funkcí. Rozvoj hudebních a hudebně pohybových her a činností	Soustředěně pozoruje, zkoumá, objevuje, všímá si souvislostí, experimentuje, získanou zkušenost uplatňuje v praktických situacích. Odhaduje své síly, učí se hodnotit svoje osobní pokroky i oceňovat výkony druhých, pokud se mu dostává uznání a ocenění, učí se s chutí. Učí se nejen spontánně, ale i vědomě, soustředí se na činnost a záměrně si zapamatuje; při zadané práci dokončí, co započalo; dovede postupovat podle instrukcí a pokynů, je schopno dobrat se k výsledkům.
Dítě a jeho psychika	Posilování radosti z objevování, podporovat zájem a dětskou zvědavost. Osvojování volního chování. Upevňování kultivovaného projevu	Rozlišuje řešení, která jsou funkční (vedoucí k cíli), a řešení, která funkční nejsou; dokáže mezi nimi volit. Zpřesňuje si početní představy, užívá číselných a matematických pojmů. Ve skupině se dokáže prosadit, ale i podřít, při společných činnostech se do-
Dítě a ten druhý	Upevňování respektu k autoritám. Rozvoj tolerance a přizpůsobivosti	

Dítě a společnost	Rozvíjení schopnosti žít ve společenství ostatních lidí. Upevňování základních hodnot uznávaných v dané společnosti	mlouvá a spolupracuje; v běžných situacích uplatňuje základní společenské návyky a pravidla společenského styku; je schopné respektovat druhé, vyjednávat, přijímat a uzavírat kompromisy. Chápe, že zájem o to, co se kolem děje, činnost, pracovitost a podnikavost jsou přínosem a že naopak lhostejnost, nevšímavost, pohodlnost a nízká aktivita mají svoje nepříznivé důsledky. Má základní dětskou představu o tom, co je v souladu se základními lidskými hodnotami a normami, i co je s nimi v rozporu, a snaží se podle toho chovat.
Dítě a svět	Upevňování pocitu sounáležitosti s přírodou	

DUBEN

Téma na duben: Svět kolem nás

Podtémata: Planeta Země, naše obec, třídíme odpady, životní prostředí, dopravní výchova

Vzdělávací oblast	Učivo - obsah	Výstupy
Dítě a jeho tělo	Rozvoj pohybové a manipulační schopnosti. Osvojování si věku přiměřených praktických dovedností	Klade otázky a hledá na ně odpovědi, aktivně si všímá, co se kolem něho děje; chce porozumět věcem, jevům a dějům, které kolem sebe vidí; poznává, že se může mnohému naučit, raduje se z toho, co samo dokázalo a zvládlo. Při řešení myšlenkových i praktických problémů užívá logických, matematických i empirických postupů; pochopí jednoduché algoritmy řešení různých úloh a situací a využívá je v dalších situacích. Nebojí se chybovat, pokud nachází pozitivní ocenění nejen za úspěch, ale také za snahu. Zpřesňuje si početní představy, užívá číselných a matematických
Dítě a jeho psychika	Rozvoj mluveného projevu dítěte. Rozvoj funkcí paměti, pozornosti, představivosti a fantazie	
Dítě a ten druhý	Upevňování emočních vztahů k blízkému okolí, živým bytostem. Rozvoj povědomí o ochraně svého bezpečí i bezpečí druhých	

Dítě a společnost	Osvojování potřebných dovedností, postojů a návyků a přijímání základních všeobecně uznávaných společenských, morálních a estetických hodnot	kých pojmů, vnímá elementární matematické souvislosti. Ovládá dovednosti předcházející čtení a psaní. Spolupodílí se na společných rozhodnutích; přijímá vyjasněné a zdůvodněné povinnosti; dodržuje dohodnutá a pochopená pravidla a přizpůsobí se jim. Chápe, že nespravedlnost, ubližování, ponižování, lhostejnost, agresivita a násilí se nevyplácí a že vzniklé konflikty je lépe řešit dohodou; dokáže se bránit projevům násilí jiného dítěte, ponižování. Uvědomuje si svá práva i práva druhých, učí se je hájit a respektovat. Chápe, že se může o tom, co udělá, rozhodovat svobodně, ale že za svá rozhodnutí také odpovídá.
Dítě a svět	Rozvoj pozitivního přístupu k životu ve všech jeho formách. Rozvoj schopnosti klást otázky a samostatné hledání odpovědí na problémy	

KVĚTEN

Téma na květen: Voňavé jaro

Podtémata: Kouzla květin, příroda a my, svátek Matek, děti na celém světě

Vzdělávací oblast	Učivo - obsah	Výstupy
Dítě a jeho tělo	Rozvoj pohybových schopností a dovedností. Další rozvoj grafomotoriky, jemné i hrubé motoriky	Má elementární poznatky o světě lidí, kultury, přírody i techniky, který dítě obklopuje, o jeho rozmanitostech a proměnách; orientuje se v řádu a dění v prostředí, ve kterém žije. Získanou zkušenost uplatňuje v praktických situacích a v dalším učení. Problémy řeší na základě bezprostřední zkušenosti; postupuje cestou pokusu a omylu, zkouší, experimentuje; spontánně vymýšlí nová řešení problémů a situací; hledá různé možnosti a varianty (má vlastní, originální nápady); využívá při tom dosavadních zkušeností, fantazii a představivost. Zpřesňuje si početní představy, užívá číselných a matematických pojmů, vnímá elementární matematické souvislosti.
Dítě a jeho psychika	Rozvoj výslovnosti - přednes, recitace. Rozvoj a kultivace paměti, hudebních a tanečních aktivit	
Dítě a ten druhý	Upevňování emočních vztahů k rodině	

Dítě a společnost	Budování estetického vztahu k životu	Ovládá řeč, hovoří ve vhodně formulovaných větách, samostatně vyjadřuje své myšlenky, sdělení, otázky i odpovědi, rozumí slyšenému, slovně reaguje a vede smysluplný dialog. Ovládá dovednosti předcházející čtení a psaní. Dětským způsobem projevuje citlivost a ohleduplnost k druhým, pomoc slabším, rozpozná nevhodné chování; vnímá nespravedlnost, ubližování, agresivitu a lhostejnost.
Dítě a svět	Upevňování pocitu sounáležitosti s rodinou, s okolím a se společností	Dokáže rozpoznat a využívat vlastní silné stránky, poznávat svoje slabé stránky. Má základní dětskou představu o tom, co je v souladu se základními lidskými hodnotami a normami, i co je s nimi v rozporu, a snaží se podle toho chovat.

ČERVEN

Téma na červen: Ahoj školo!

Podtémata: Proměny přírody v létě, živočichové u vody, u řeky, na louce, v lese, lidé a čas, hurá na prázdniny

Vzdělávací oblast	Učivo - obsah	Výstupy
Dítě a jeho tělo	Upevňování dovedností zaměřených na podporu zdraví a bezpečnosti	Soustředěně pozoruje, zkoumá, objevuje, všímá si souvislostí, experimentuje a užívá při tom jednoduchých pojmů, znaků a symbolů. Učí se nejen spontánně, ale i vědomě, soustředí se na činnost a záměrně si zapamatuje; při zadané práci dokončí, co započalo; dovede postupovat podle instrukcí a pokynů, je schopno dobrat se k výsledkům. Problémy řeší na základě bezprostřední zkušenosti; postupuje cestou pokusu a omylu, zkouší, experimentuje; spontánně vymýšlí nová řešení problémů a situací; hledá různé možnosti a varianty (má vlastní, originální nápady); využívá při tom dosavadních zkušeností, fantazii a představivost. Zpřesňuje si početní
Dítě a jeho psychika	Upevňování zájmu o mluvenou i psanou podobu jazyka. Vytváření základů pro práci s informacemi - obrázkové knihy a dětské časopisy. Upevňování relativní emoční samostatnosti	
Dítě a ten druhý	Ochraňování osobního soukromí a bezpečí	

Dítě a společnost	Vytváření základních kulturních a společenských postojů	představy, užívá číselných a matematických pojmů, vnímá elementární matematické souvislosti. Ovládá dovednosti předcházející čtení a psaní. Ví, že lidé se dorozumívají i jinými jazyky a že je možno se jim učit; má vytvořeny elementární předpoklady k učení se cizímu jazyku. Samostatně rozhoduje o svých činnostech; umí si vytvořit svůj názor a vyjádřit jej, uvědomuje si, že za sebe i své jednání odpovídá a nese důsledky. Má smysl pro povinnost ve hře, práci i učení; k úkolům a povinnostem přistupuje odpovědně; váží si práce i úsilí druhých. Ví, že není jedno, v jakém prostředí žije, uvědomuje si, že se svým chováním na něm podílí.
Dítě a svět	Rozvíjení pocitu sounáležitosti s přírodou - živou i neživou	

V Jeseníku, dne 1. 9. 2021

Dominik Liberda, ředitel ZŠ Jeseník

